

Onderzoeksplatform Sport

**Lessons learned voor een geoptimaliseerd steunpunt
beleidsrelevant onderzoek sport**

In opdracht van:

Inhoudstafel

1. Context en methodologie	4
2. Lessons learned.....	7
3. Verschillende toekomstscenario's	15
4. Aanbevelingen	26
5. Bijlages	30

1. Context en methodologie

Op 30 september 2023 loopt de beheersovereenkomst tussen het Onderzoekplatform Sport en Sport Vlaanderen af. Het Onderzoekplatform Sport (OPS) is **de laatste uit vier generaties steunpunten** ten dienste van het Vlaamse sportbeleid na het Steunpunt Sport, Beweging en Gezondheid (2003-2007), het Steunpunt Cultuur, Jeugd en Sport (2007-2011) en het Steunpunt Sport (2012-2015). Telkens bestond een dergelijk steunpunt uit een consortium van onderzoekers uit de Katholieke Universiteit Leuven, de Universiteit Gent en de Vrije Universiteit Brussel. Daarin werd via een structuur van onderzoekslijnen of werkpakketten specifieke onderzoeksprojecten opgezet waarin doctoraatsstudenten en hun promotoren met beleidsrelevante uitdagingen aan de slag gingen.

Onderzoekslijnen hebben in mindere of meerdere mate een **invloed** gehad op de **beleidsontwikkelingen** in Vlaanderen op basis van publicaties, studiedagen, klankbordgroepen met belangrijke stakeholders en de implementatie van beleidsrelevante tools (bijvoorbeeld Get fit 2 sport, toolkit spierkracht voor senioren,...). Bovendien hebben onderzoekers/promotoren ook een actieve rol in commissies en werkgroepen van het Vlaams sportbeleid en stromen junior onderzoekers door richting een functie bij relevante (sport)beleidsorganisaties.

Idea Consult maakte zowel in 2011 en 2015 een evaluatie van het Steunpunt Sport. De eerste evaluatie leidde tot diverse meta-conclusies omtrent diverse organisatorische kenmerken. In 2015 werd het **multidisciplinaire karakter** van het Steunpunt benadrukt, waarbij ook een combinatie van korte en lange termijn onderzoek werd gefaciliteerd. Deze analyse heeft tot wezenlijke veranderingen geleid in de organisatiestructuur van een steunpunt voor beleidsrelevant onderzoek binnen het domein sport, mede door het wegvallen van de cofinanciering en centralisering vanuit EWI.

Nu ook het einde van het Onderzoekplatform Sport nadert, acht Sport Vlaanderen de tijd rijp om een nieuwe evaluatie te maken in functie van een optimalisatie van de huidige opzet van het wetenschappelijk steunpunt en de output van beleidsrelevant wetenschappelijk onderzoek door het Onderzoekplatform Sport. Sport Vlaanderen wil op zoek gaan naar een formule die beter aansluit bij de noden van de overheid om **wetenschappelijk onderbouwde antwoorden** te bekomen op **beleidsrelevante vragen**. De steunpunten leverden tot nu toe waardevol wetenschappelijk onderzoek af voor de sportsector, maar er is steeds een **spanningsveld** tussen de noden van de onderzoekswereld die voornamelijk wenst in te zetten op nieuwe doctoraten en een beleid dat op korte tot middellange termijn antwoorden wil op actuele problemen binnen dat beleid.

De voorbije vier generaties is er wel een **positieve evolutie** merkbaar, maar ook de huidige opzet van het Onderzoekplatform Sport zorgt dat men nog onvoldoende op maat kan inspelen op de (acute) noden van het beleid:

- **Thematische onderzoekslijnen** houden **5 jaar** stand waardoor nieuwe thema's geen ingang vinden. De aanvankelijke doelstellingen en methodes blijven vaak ongewijzigd doorheen die periode.

- Een **overlegstructuur** via een dagelijks bestuur, een kerngroep en een stuurgroep zorgt voor een complexe, en daardoor vaak trage, communicatie tussen de opdrachtgevers enerzijds en promotoren en onderzoekers anderzijds.
- **Valorisatie-initiatieven** krijgen verhoudingsgewijs slechts beperkte aandacht in tijd en budget. Specifieke beleidsactoren worden pas laat betrokken in de ontwikkeling en implementatie van tools of beleidsinstrumenten die voortvloeien uit het onderzoek. Omdat onderzoekers eerst een lange periode aan kennisopbouw moeten doen, kunnen ze dit vaak pas aan het einde van hun doctoraatsbeurs opnemen. Hierdoor ontbreekt hen vaak de tijd om hier prioritair op in te zetten.

Meer concreet is Sport Vlaanderen op zoek naar antwoorden op volgende drie vragen:

- Kan beleidsrelevant sportonderzoek **sneller opgeleverd worden**? Momenteel zijn onderzoekslijnen afgestemd op doctoraatstrajecten aan universiteiten van vier jaar. Onderzoeksresultaten worden in de meeste gevallen enkel aan het einde van het traject gerapporteerd. Kunnen inzichten sneller gedeeld en dus ook geïmplementeerd worden?
- Kan de organisatie van een **wetenschappelijk steunpunt wendbaarder, minder rigide en minder hiërarchisch georganiseerd worden**?
- Op welke manier kan de **beleidsrelevantie en valorisering van het onderzoek verder versterkt worden**? Daarbij willen we bijvoorbeeld relevante beleidsactoren sneller betrekken in de verschillende fases van het onderzoek en niet alleen bij de disseminatie en implementatie van tools.

Om deze vragen te kunnen beantwoorden, hebben we een traject opgestart waarbij we een reeks **stakeholders**¹ uit het sportbeleid en sportonderzoek hebben **geïnterviewd** waarbij we peilden naar hun ervaringen met het OPS en hun (toekomst)visie op vlak van beleidsrelevant wetenschappelijk onderzoek binnen het beleidsdomein sport. Dit beschrijven we in hoofdstuk 2 'lessons learned'.

Daarnaast hebben we interessante **Vlaamse en internationale initiatieven**² voor beleidsrelevant onderzoek van naderbij bekeken en **gebenchmarkt** met het OPS. Op basis van de verzamelde input, ontwikkelden we vijf **theoretische scenario's** voor een toekomstig OPS. Deze scenario's legden we voor aan een groep stakeholders³ van het OPS tijdens een werksessie. De scenario's en output uit de werksessie kan teruggevonden worden in hoofdstuk 3 'verschillende toekomstscenario's'.

Op basis van de input uit deze verschillende stappen, ontwikkelden we in hoofdstuk 4 enkele **aanbevelingen** voor een eventueel OPS 2.0.

¹ Zie bijlage 1 voor een volledig overzicht van alle geïnterviewde stakeholders.

² Zie bijlage 1 voor een volledig overzicht van de verschillende benchmark interviews.

³ Zie bijlage 2 voor een volledig overzicht van de groep van stakeholders die deelnam aan de werksessie

2. Lessons learned

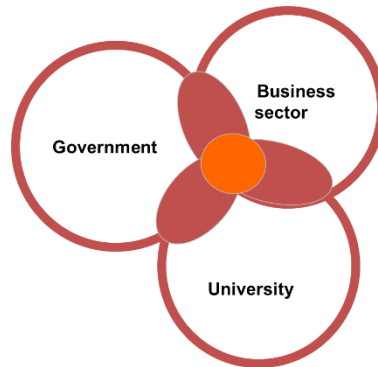
Om een goed begrip te ontwikkelen van de huidige context en het verloop van het onderzoeksplatform tijdens de voorbije jaren, namen we in eerste instantie **kwantitatieve interviews** af bij personen die direct of indirect betrokken waren bij het Onderzoeksplatform Sport. De interviews waren semigestructureerde interviews op basis van een vooraf doorgestuurde interviewgids⁴. De volgende vier topics werden hierbinnen behandeld:

- I. Governance en samenwerking**
- II. Organisatie**
- III. Valorisatie en ontsluiting resultaten**
- IV. Type profiel en onderzoek**

Hieronder geven we per topic de belangrijkste inzichten uit de interviews mee.

⁴ Zie bijlage 3 voor de gestructureerde interviewgids.

I. GOVERNANCE EN SAMENWERKING

*Wat governance en samenwerking betreft, peilden we naar **volgende elementen**: samenstelling van het onderzoeksplatform en de verschillende overlegorganen, samenwerking tussen de verschillende partners in het consortium, beslissingsmogelijkheden, de rol van de promotor-coördinator en de coördinator, de verhouding met de overheid, en samenwerking met andere partijen.*

De promotoren van de universiteiten die betrokken zijn in het huidig OPS zijn stuk voor stuk tevreden over de **samenwerking** en merken dat het OPS de kennisdeling en vertrouwen tussen de universiteiten heeft **versterkt** en werkt als hefboom naar andere samenwerkingen, zoals bv. de corona-impact studie. De promotoren zien zich als een **complementair team** dat verschillende relevante perspectieven combineert en introduceert in het OPS.

De **structuur**⁵ van het OPS wordt algemeen als **formalistisch** en **administratief** gezien. Ondanks de introductie van het online vergaderen waarbij tijdswinst geboekt wordt, zijn er verschillende overlegstructuren waarvan de meerwaarde niet altijd gezien wordt. Zo is bijvoorbeeld het onderscheid tussen de kerngroep en de stuurgroep niet altijd even helder voor iedereen en welke beslissingen waar/door wie genomen dienen te worden. Daarnaast leeft de perceptie dat de afspraken en regels die in de beheersovereenkomst vastgelegd zijn formeel en weinig flexibel zijn.

Ook de **klankbordgroepen** worden eerder als formalistisch en **bureaucratisch** opgevat, waarbij er geen ruimte is voor een flexibele invulling van de klankbordgroep zowel naar werkvorm (bv. werksessie) als naar deelnemers. Er werd aangegeven dat mee hierdoor het volle potentieel van een klankbordgroep niet benut is geweest in het afgelopen OPS. Zo zetelen er vaak dezelfde *usual suspects* in de klankbordgroep en bestond deze gedurende 5 jaar uit dezelfde constellatie van deelnemers. Stakeholders binnen het beleidsdomein Sport geven aan dat de mogelijkheid krijgen om betrokken te zijn bij een klankbordgroep belangrijk is om van bij het begin af aan mee input te kunnen geven. Er werd gesuggereerd om in de toekomst een oproep te doen naar een

⁵ Zie bijlage 4 voor een weergave van de verschillende governance organen binnen het OPS

breder groep van stakeholders die verder gaat dan de georganiseerde sportsector door bv. een brede oproep op het ideeplatform van Sport Vlaanderen.

De **samenstelling** van het steunpunt voor beleidsrelevant onderzoek voor sport (nu: het OPS) bestaat sinds 2003 uit **drie Vlaamse universiteiten** (UGent, KULeuven, VUB). De universiteiten hebben een wisselbeurt afgesproken waarbij ze om de beurt een promotor-coördinator en een coördinator aanleveren die instaat voor de administratieve coördinatie tussen de verschillende universiteiten. De betrokken promotoren geven aan dat ze positief kijken naar dit (wissel)stelsel. Zowel de rol van promotor-coördinator als deze van coördinator wordt binnen het consortium als een belangrijke meerwaarde ervaren om gecoördineerd te kunnen werken. De perceptie is dat ook de rol van coördinator het best kan ingevuld worden door een profiel met voldoende maturiteit en enige ervaring in de onderzoeks- en/of beleidswereld. Hij/zij moet voldoende gewicht in de schaal kunnen leggen.

De bevroegde stakeholders binnen de universiteiten geven aan dat betrokkenheid van universiteiten cruciaal is om een **wetenschappelijke methodologie, validiteit en betrouwbaarheid** binnen te brengen in het onderzoek. De huidige opdrachten van het OPS werden dan ook volledig opgenomen door de universiteiten zelf. Private onderzoeksbureaus werden occasioneel in onderaanneming geëngageerd voor dataverzameling.

Hogescholen en private onderzoeksinstituten maken geen deel uit van het huidige OPS, maar krijgen (in beperkte mate) wel opdrachten voor toegepast onderzoek van Sport Vlaanderen buiten het OPS. De bevroegde stakeholders binnen de universiteiten plaatsen vraagtekens bij de wetenschappelijke validiteit van onderzoek door private spelers en aan hogescholen – ook al werd er aangegeven dat er bij hogescholen de voorbije jaren een kentering te merken is en is het onderscheid tussen hogescholen en universiteiten niet meer zo zwart-wit wat betreft toegepast onderzoek. Er werd aangegeven dat hogescholen belangrijke aanvullende competenties kunnen leveren op het gebied van case-studies en valorisatie van onderzoek. Binnen hogescholen wordt ook specifieke expertise (vb. rond ethiek) uitgebouwd die heel waardevol is binnen het beleidsveld sport. Met betrekking tot **private onderzoeksinstituten** wordt de kwaliteit in combinatie met een snelle(re) doorlooptijd als een positief punt ervaren door Sport Vlaanderen.

Uitwisseling en samenwerking met buitenlandse universiteiten zit ingebed in het wetenschappelijk proces, maar niet in de governance van het consortium. Het **betrekken van universiteiten buiten Vlaanderen** binnen het consortium wordt door de huidige leden van het OPS als weinig haalbaar geacht vanuit budgettaire context en enkel nuttig wanneer de specifieke focus van een onderzoeksopdracht dit vraagt (vb. benchmark).

Het **Kennis- en informatiecentrum Sport** (KICS) speelt een belangrijke rol als **bemiddelaar** tussen de sector, het beleid en de onderzoekswereld en die rol kan in de toekomst zeker versterkt worden. Ook op vlak van onderzoek en het delen van data tussen KICS en het OPS werd aangegeven dat er ruimte was voor versterkte samenwerking.

De promotoren betrokken binnen het OPS hebben het gevoel dat er een beperkte interesse is in het OPS vanuit **Sport Vlaanderen**. Ook hier kunnen de banden verder aangehaald worden. Bij de

tracks waarbinnen er een actieve betrokkenheid was met Sport Vlaanderen wordt de wisselwerking als positief en verrijkend ervaren door de universiteiten. Tegelijkertijd heerst er binnen Sport Vlaanderen het gevoel dat elke vraag die ze stellen aan het OPS heel veel afstemming vergt binnen het consortium en missen ze soms de directe lijn naar de individuele onderzoekers.

II. ORGANISATIE

Wat de organisatie van het OPS betreft, peilden we naar volgende ingrediënten: de selectie van onderzoeksthema's, de duurtijd, de gehanteerde beheersinstrumenten, flexibiliteit en wendbaarheid van de organisatie, de financiering van het OPS en het niveau van bureaucratie.

Sport Vlaanderen is goed op de hoogte van de relevante lange termijn **onderzoeksthema's** in het sportveld. Er wordt door de geïnterviewden dan ook aangegeven dat het aan Sport Vlaanderen is om de onderzoeksthema's te bepalen, maar dat het tegelijkertijd ook waardevol is om hierrond input verzamelen bij de universiteiten en de sector in het veld. Bij het tot stand komen van de onderzoeksagenda van de afgelopen periode werd de sector niet actief bevroegd over hun visie op de onderzoeksthema's en hun specifieke noden. De onderzoeksagenda van het huidige OPS werd vastgesteld bij het begin van de vijfjarige periode en er was relatief weinig mogelijkheid om nieuw onderzoek of een aanpassing van bestaand onderzoek te introduceren omdat de onderzoeken en de financiering ervan volledig geklikt werden aan **4/5-jaar durende PhD-trajecten**. Zo konden geen grotere additionele ad hoc noden/thema's beantwoord worden binnen het OPS. Door de koppeling met PhD trajecten met promotoren en co-promotoren wordt ook de academische hiërarchie binnen de organisatie van het OPS binnengebracht.

Tijdens de onderzoeksperiode is er slechts beperkte inhoudelijke discussie over onderzoeksresultaten in de stuurgroep. De **stuurgroep** functioneert eerder als een **coördinerend en administratief orgaan** die de jaarverslagen en financiële verslagen goedkeurt. De klankbordgroep, waar enkele vertegenwoordigers van de sector in zetelen, neemt in deze constellatie de inhoudelijke rol op zich.

De beheersinstrumenten worden beschouwd als een bureaucratische mallemolen, ook al beseft men dat dit eigen is aan het beestje. Het louter introduceren van een vervangopdracht omwille van belemmering van een onderzoek door corona bleek een heus administratief proces die meerdere maanden in beslag nam vooraleer alle nodige handtekeningen beschikbaar waren. Naast de **beheersovereenkomst**, is er een specifiek **valorisatieplan** voor het OPS. Er werd aangegeven dat dit laatste in de toekomst nog explicieter en specifiek ingevuld mag worden door Sport Vlaanderen.

De **duurtijd** van het OPS was initieel voorzien voor **vijf jaar** (2017-2022), maar werd door corona met een jaar verlengd (2017-2023) zonder budgettaire impact. De verschillende onderzoeken

zijn op verschillende momenten gestart omwille van beschikbaarheid van onderzoekers en de administratieve en budgettaire context. De universiteiten wouden alle tracks wel op hetzelfde moment starten, maar de jaarlijkse budgettaire verdeling van de middelen liet dit niet toe. Binnen de universiteiten wordt aangegeven dat het belangrijk is dat het wetenschappelijk onderzoek duurzaam ingebed kan worden en over een lange termijn loopt. Dit zorgt voor een **rijpingsproces**. Daarnaast laat een duurtijd van 4 à 5 jaar de ruimte aan de samenwerkingen binnen het consortium om zich maximaal te ontplooiën en de verschillende governance-organen vlot te laten verlopen.

Hetzelfde geldt voor de financiering. Een **structurele financiering** maakt dat er op een duurzame manier aan onderzoek gedaan kan worden, wat een essentiële hefboom is voor beleidsrelevant onderzoek. Het grootste deel van de middelen gaat naar de **financiering van de PhD-profielen** en trajecten. De tijd die door de promotoren (ZAP'ers) en de onderzoeksgroep geïnvesteerd wordt, zien de universiteiten als een belangrijke vorm van cofinanciering binnen de huidige constellatie. Van andere cofinanciering is er geen sprake binnen het OPS. Buiten het OPS, ontvingen sommige promotoren ook middelen via het programma Strategisch BasisOnderzoek (SBO). Deze piste kan ook in de toekomst verder verkend worden binnen het OPS; de universiteiten beschouwen het echter niet als vanzelfsprekend om bijkomende cofinanciering te verwerven.

III. VALORISATIE EN ONTSLUITING RESULTATEN

Wat valorisatie en ontsluiting van resultaten betreft peilden we naar volgende ingrediënten: mate van co-creatieve aanpak, valorisatie-initiatieven en output, en timing van de valorisatiemomenten.

Het OPS is – logischerwijs – bekend bij de leden van de verschillende organen, maar minder gekend bij mensen die er iets verder van af staan. Sommigen percipiëren het OPS zelfs als een black box waarbij het onduidelijk is voor externen wat er zich precies achter de schermen van het OPS afspeelt.

In vergelijking met de vorige steunpunten binnen het beleidsdomein sport, is er binnen dit OPS **meer aandacht** voor **valorisatie en ontsluiting** van de resultaten (zie ook het valorisatieplan OPS) – ook al wordt er aangegeven dat er nog ruimte is voor verbetering op dit vlak. De stakeholders binnen het OPS geven aan dat ze hiervoor niet altijd de juiste expertise in huis hebben en nood hebben aan een matchmaker of beleidsbemiddelaar die de onderzoeksresultaten op een gepaste manier kan vertalen naar de sportsector. De volgende vormen van valorisatie en ontsluiting van onderzoeksresultaten zijn de voorbije jaren ingezet: webinars, factsheets, (informeel) overleg met sector en federaties, vulgariserende publicaties, infographics, podcasts, workshops, bootcamps, presentatie van de onderzoeksresultaten, studiedagen OPS. Publicaties in peer-reviews blijven van groot belang voor universiteiten en bieden een kwaliteitscontrole – ook al is de directe relevantie voor het beleid minder zichtbaar.

De focus van valorisatie ligt op communicatie van de onderzoeksresultaten. Uitgebreidere vormen van valorisatie (ontwikkeling van tools, etc.) werden niet opgenomen binnen de scope van het OPS zelf.

Qua ontsluiting van de onderzoeksresultaten heerst het gevoel dat de resultaten uit het OPS onvoldoende matchen met de noden uit het beleid en de sector, bijvoorbeeld op vlak van timing van communicatie van resultaten. Tussentijds blijft Sport Vlaanderen wat op zijn honger zitten – ondanks dat het OPS wel de voortgang van het onderzoekstraject heeft gepresenteerd tijdens studiedagen.

Sectororganisaties zijn in het begin van het OPS niet actief betrokken geweest (bv. bij de vraagstelling), maar werden gaandeweg meer ingeschakeld om **formeel en informeel feedback** te geven op bepaalde vragen van de onderzoekers en op de onderzoeksresultaten. Een aandachtspunt bij de partners en sectororganisaties is dat zij voldoende tijd moeten kunnen investeren en vrij maken voor het OPS - want een hogere betrokkenheid vraagt een zwaardere tijdsinvestering. Hetzelfde geldt voor de sector zelf. Zij gaven aan dat ze participeren aan verschillende gelijkaardige bevestigingen waardoor er soms sprake was van een overbevestiging.

Co-creatie vond vooral plaats in de vorm van interventiestudies, focusgroepen, workshops en bootcamps. Actieve formats en informele feedback leveren goede resultaten en input op.

Een betere doorstroming van de onderzoeksresultaten en valorisatie-instrumenten naar het veld blijft dus een **aandachtspunt**, waarbij gekeken wordt naar Sport Vlaanderen om hierin in de toekomst een actievere rol in te spelen.

IV. TYPE ONDERZOEK EN ONDERZOEKSPROFIELEN

Wat type onderzoek en onderzoeksprofielen betreft peilden we naar de inzet van junior en/of senior profielen, wijze van tewerkstelling, interdisciplinariteit, omgaan met ad hoc vragen, en innovatieve onderzoeksmethodieken.

Het huidige OPS werkt vooral met **junior profielen** (bursaalsstudenten) die gedurende vier en vijf jaar gefinancierd worden door Sport Vlaanderen om hun onderzoekstraject tot een goed einde te brengen. Het gaat hier om relatief goedkope profielen die genieten van een fiscaal voordelig tarief. Deze junior profielen hebben tijd nodig om zich in te werken in de materie, maar zijn tegelijk ingebed in een onderzoeksgroep die hen bijstaat met de nodige raad en daad. Er wordt aangegeven dat deze profielen vanuit een kosten-batenanalyse heel waardevol zijn voor veldwerk, maar dat er voor valorisatie en ad hoc vragen beter kan gekeken worden naar senior profielen omwille van de expertise die zij reeds hebben opgebouwd. Zij kennen een hogere loonkost, maar kunnen sneller ad hoc onderzoek en advies opleveren. Op dit moment wordt er niet gewerkt met wetenschappelijke medewerkers in het kader van het OPS. Vanuit de promotoren werd aangegeven dat het vaak moeilijk is om deze profielen (duurzaam) in te zetten binnen een universitaire context.

Het OPS kende vooral wetenschappelijk onderzoek dat op **lange termijn** liep. Er werd maar één ad hoc vraag gesteld aan het OPS. Er heerste een zekere schroom om meer ad hoc vragen te stellen vanuit de sector en het beleid omdat men vermoedt dat er hier een extra kost aan vasthangt wegens de beperkte beschikbare tijd van de onderzoekers.

De bursaalstudenten die binnen het OPS actief zijn, zijn 100% tewerkgesteld aan hun respectievelijke universiteit. Er werd door de bevroagde promotoren aangegeven dat dit de meest wenselijke situatie is om zich te kunnen focussen op het onderzoek. Het is ook een vereiste om iemand het fiscaal voordelige statuut van doctoraatsbursaal te kunnen bieden. Nauwere samenwerking en betrokkenheid bij Sport Vlaanderen of de sector werd wel positief onthaald en kan waardevolle uitwisselingen opleveren.

Als laatste is er geen **interdisciplinair** onderzoek gevoerd omdat er geen interdisciplinaire onderzoeksvraag voor handen was. Wel was er sprake van uitwisseling en samenwerking tussen verschillende onderzoeksgroepen en universiteiten wat voor een zekere interdisciplinariteit zorgt. Er werden ook eerder **klassieke onderzoeksmethodieken** ingezet.

Hetzelfde geldt voor de **internationalisering**. Op dit moment kent het OPS geen specifieke internationale focus aangezien de huidige onderzochte thema's vooral over de Vlaamse context gaan. Er worden wel internationale elementen binnen gebracht via de contacten van de verschillende onderzoeksgroepen, congressen en publicaties.

3. Verschillende toekomstscenario's

Naast de kwalitatieve interviews bij de stakeholders van het OPS, analyseerden we enkele inspirerende voorbeelden van organisaties en/of consortia die beleidsonderzoek faciliteren en uitvoeren. Op basis van de verkregen input, ontwikkelden we vijf theoretische toekomstscenario's die we tijdens een werksessie⁶ aan een set van stakeholders voorlegden. De vijf toekomstscenario's waren volgende:

- I. Het kenniscentrummodel**
- II. Het combinatiemodel**
- III. Het ad hoc model**
- IV. Het marktmodel**
- V. Het expertenmodel**

Tijdens de werksessie kregen de stakeholders de kans om te reflecteren op mogelijke toekomstpistes en hun feedback te geven op de verschillende modellen.

Hierna beschrijven we de verschillende modellen meer in detail en vullen we de modellen aan met feedback die uit de werksessie kwam.

I. HET KENNISCENTRUMMODEL⁷

Doelstelling?

Een eerste model is het kenniscentrummodel. Centraal in het kenniscentrummodel staat de **valorisatie** van onderzoeksresultaten en het maken van de **vertaalslag** van bestaand sport- en bewegingsonderzoek naar de sportsector, de burgers en het beleid. Daarnaast heeft het kenniscentrummodel een **adviesfunctie** voor de sector omwille van de door haar opgebouwde kennis en expertise rond het thema.

Het kenniscentrummodel gaat dus over niet zelf onderzoek voeren, maar gaat aan de slag gaan met de onderzoeksresultaten om deze in **behapbare communicatie** te gieten en hands-on tools te ontwikkelen.

Samenstelling?

Het kenniscentrummodel bestaat uit een **consortium van universiteiten** en heeft een aparte organisatiestructuur. De centrale aanspreekpunten van het kenniscentrummodel zijn de **coördinator** (postdoc'er) en de **operationele verantwoordelijke**. Daarnaast zijn er proffen die actief zijn als academisch verantwoordelijken. Zij spelen een belangrijke rol als klankbord voor de organisatie, maar geven het vertrouwen aan de coördinator en de operationeel verantwoordelijke om de organisatie te leiden.

Het kenniscentrummodel bestaat uit een combinatie van **senior onderzoeksprofielen** en **valorisatieprofielen** (bv. wetenschappelijke communicatie, event manager en grafische expertise). Die laatste zijn heel belangrijk in het welslagen van het kenniscentrum en staan centraal in de organisatie. Ze maken dat de onderzoekers uit hun academische comfortzone komen en ze de onderzoeksresultaten op een 'ge vulgariseerde' manier communiceren.

Operationalisering?

Binnen het kenniscentrummodel is er een **kaderovereenkomst** ontwikkeld die de strategische lijnen uitzet voor de komende jaren. Die strategische lijnen worden jaarlijks geconcretiseerd in een **jaarplan** waar per strategische lijn dossiers ontwikkeld worden om de strategische lijn te operationaliseren. Het dossier bestaat uit verschillende acties waar indicatoren aan gekoppeld worden zodat de voortgang gemonitord kan worden.

De sector wordt actief betrokken bij het co-creëren van het dossier via een **klankbordgroep**.

⁷ Dit model is geïnspireerd op het Kenniscentrum Data & Maatschappij en leunt dicht aan bij het observatoriummodel van EWI.

Elk jaar maakt de coördinator een **jaarplan** op na het consulteren van verschillende stakeholders: het beleid, de universiteiten, de sector en betrokken bedrijven. Op die manier wordt een jaarplan gecreëerd dat door de verschillende stakeholders gedragen en gevalideerd is.

De coördinator, operationeel verantwoordelijke en valorisatiemedewerkers zetelen in het **dagelijks bestuur** en zetten sterk in op communicatieve initiatieven.

Het kenniscentrummodel kent een vaste financiering, maar kan ook cofinanciering ontvangen via SBO-onderzoek.

Feedback uit de werksessie?

Dit model is interessant omdat het inzet op valorisatie en dus een **aanvullende rol** kan spelen bij lopend onderzoek of binnen SBO.

De **valorisatieprofielen** (grafische vormgevers, communicatieprofielen, event managers, programmeurs,...) zijn interessant en nuttig om te betrekken in een toekomstig finaal model – welk model er ook uit de bus komt.

Dit model heeft een sterke meerwaarde voor de **sector** en verhoogt de **betrokkenheid** van stakeholders. Ook creëert het meer garantie op een vertaalslag van onderzoek naar de praktijk.

Doordat er binnen dit model geen onderzoek gevoerd wordt, ben je sterk afhankelijk van lopend onderzoek en levert dit model niet per se nieuw beleidsonderzoek op. Men vraagt zich af wat de meerwaarde is voor universiteiten van dit model als er **geen onderzoeksmiddelen** voorzien worden voor universiteiten.

Dit model maakt dat de universiteiten vrij zijn om zelf relevante onderzoeksonderwerpen te bepalen en er dus vanuit het beleid of de sector weinig kansen zijn om te wegen op de onderzoeksagenda.

Men ziet dit model als iets dat na een onderzoeksmodel komt. Momenteel speelt het KICS al de rol van matchmaker en stuurt ze de onderzoekers aan om meer in te zetten op valorisatie. In de toekomst kan gekeken worden hoe dit aanvullend aan de rol van het KICS te organiseren.

II. HET COMBINATIEMODEL⁸

Doelstelling?

Het combinatiemodel combineert verschillende functies. Ze voert **onderzoek** uit op **korte termijn** en op **lange termijn**, zet in op **valorisatie** van haar onderzoeksresultaten en monitort relevante beleidsdata over een lange termijn zodat de evolutie van die data in kaart gebracht wordt.

Samenstelling?

Het combinatiemodel bestaat uit een consortium van kennisinstellingen, waar zowel **universiteiten** als **hogescholen** deel van uitmaken. De **promotor-coördinator** (professor) en de **coördinator** (post-docprofiel) staan in voor de goede coördinatie van dit model en maken dat er onderling tussen de partijen afgestemd wordt. De promotor-coördinator en de coördinator zetelen samen met het beleid in de coördinerende stuurgroep die het traject van het consortium opvolgt.

Operationalisering?

De **financiering** is opgesplitst in drie potjes: een potje voor het lange termijnonderzoek, het ad hoc onderzoek en valorisatie-initiatieven.

Er wordt een combinatie van profielen ingezet op het onderzoek: de junior profielen worden ingezet op het lange termijnonderzoek, terwijl de senior profielen zich eerder concentreren op het ad hoc onderzoek en de valorisatie-initiatieven. Om zich snel de eigenheid van het beleid eigen te maken, krijgen de bursaalprofielen de kans om **in house** te werken bij Sport Vlaanderen.

Er zijn verschillende **onderzoekslijnen** waar het LT-onderzoek en het KT-onderzoek aan gekoppeld wordt. Belangrijk hier is dat er per onderzoekslijn een **liaison** binnen Sport Vlaanderen of de sector wordt aangesteld die het onderzoek inhoudelijk opvolgt en vertaalt naar het beleid of de sector. Daarnaast wordt er per onderzoekslijn een **klankbordgroep** samengesteld die jaarlijks wordt herbekeken in functie van relevantie van de stakeholders.

De onderzoekslijnen worden geconcretiseerd in een **meerjaarlijkse onderzoeksagenda** die jaarlijks wordt geüpdatet op basis van input uit beleid, kennisinstellingen en de sector. De update betreft vooral het korte termijnonderzoek.

⁸ Dit model is deels geïnspireerd op het SONO-steunpunt en hangt samen met het kadermodel van EWI.

Feedback uit de werksessie?

De deelnemers van de werksessie erkennen dat het belangrijk is om niet alleen ad hoc onderzoek te voeren, maar dat het ad hoc onderzoek naast het lange termijn traject staat en dus een **én-én verhaal** wordt.

Er moet goed nagedacht worden hoe je de formule ad hoc onderzoek en die van lange termijn onderzoek kan combineren en verzoenen. Sport Vlaanderen koppelt daarom best een concreet financieringspercentage aan het type onderzoek zodat voor iedereen duidelijk is hoe de koek verdeeld wordt en wat de verhouding is tussen korte termijn en lange termijn.

Het vierjarig perspectief is belangrijk voor universiteiten om een voordelige loonkost als bursaalstudent te kunnen bewerkstelligen.

De onderzoekslijnen en de onderzoeksagenda moeten gelijklopend blijven en dienen dus aan elkaar geklikt te worden. Als er korte termijn en ad hoc vragen zijn, wordt dat best even afgetoetst met het consortium zodat de vraagstelling voldoende scherp en adequaat is.

Het is positief dat er een consortium geëngageerd wordt om de taken van het combinatiemodel op te nemen, maar er moet gewaakt worden dat het **consortium** niet te **complex** wordt. Eventueel kan er samen gewerkt worden binnen een hoger onderwijsassociatie om expertise van een hogeschool binnen te trekken in de organisatie van een onderzoeksplatform of steunpunt. Er wordt wel erkend dat samenwerking met hogescholen in sommige gevallen een (valorisatie)meerwaarde kunnen bieden.

Het werken met liaisons is interessant, maar de **liaisons** mogen geen apart leven gaan leiden. De centrale dispatching biedt een meerwaarde. **KICS** blijft dus best een centrale rol spelen en kan indien nodig intern dispatchen naar de verschillende relevante beleidsmedewerkers.

Een interessante piste is de optie om (tijdelijk) **in house** te werken als dat in het verlengde ligt van de onderzoeksopdracht. Dit hoeft niet beperkt te worden tot Sport Vlaanderen, maar kan evengoed bij de sector (bv. federaties) gebeuren. Het in house werken kan zorgen voor een betere informatiedoorstroming naar de sector.

III. HET AD HOC MODEL⁹

Doelstelling?

Het ad hoc model voert – zoals zijn naam al verklapt – enkel **ad hoc onderzoek** uit en levert dat onderzoek op relatief korte termijn, binnen een jaar tot twee jaar, op.

Samenstelling?

Er is een **brede waaier van spelers** betrokken in dit model. Centraal staan de **kernpartners** die een beperkt aantal universiteiten zijn en die de coördinator (postdoc'er) van het netwerk aanstellen. Daarnaast kent het ad hoc model **netwerkpartners**, bestaande uit hoger onderwijsinstellingen en private partners. Deze worden ingezet naar gelang de specifieke noden en topics van de ad hoc onderzoeksvraag.

Daarnaast is er een **stuurgroep** die de algemene opdracht van het consortium opvolgt en bestaat uit beleid en kennisinstellingen.

Gezien de beperkte inwerktijd bij deze onderzoeken, worden enkel **senior profielen** ingezet zodat er op korte termijn een kwaliteitsvol resultaat opgeleverd kan worden.

Operationalisering?

De **financiering** hangt af van de ad hoc vragen, maar er wordt een minimale afname en dus financiering gegarandeerd.

De verschillende ad hoc vragen worden samen gebracht in een **jaarlijkse onderzoeksagenda** die de noden vanuit het veld en het beleid capteert.

De **coördinator** van het ad hoc model speelt een belangrijke rol. Hij moet goed op de hoogte zijn van de verschillende expertises van de verschillende partners zodat hij de binnenkomende ad hoc onderzoeksvraag kan matchen met de juiste profielen en onderzoekspartners.

De sector wordt betrokken via klankbordgroepen. Per ad hoc vraag wordt een **klankbordgroep** samen gesteld waar er actief wordt samengewerkt met de relevante stakeholders.

⁹ Dit model is geïnspireerd op het Steunpunt WVG en het Brussels Studies Institute.

Feedback uit de werksessie?

Tijdens de sessie werd dit model herdoopt naar het 'kat in de zak model'. Het model biedt immers **geen lange termijn** perspectief en creëert hoge verwachtingen bij de opdrachtgever naar kwaliteit en opleveringstermijn toe. Dit model lijkt weinig kans te hebben op overleven omdat de onderzoekers vrezen dat er relatief weinig ad hoc opdrachten zullen voortvloeien uit dit model en er een beperkte betalingsbereidheid is bij andere stakeholders om de financiële leemte op te vangen.

Een aandachtspunt is dat er een relatief **klein aantal senior profielen** aan de slag zijn in de sector waardoor je moet vissen in een kleine vijver van mensen die deze opdrachten kunnen opnemen en uitvoeren. Daarnaast creëert dit model veel administratieve rompslomp, zowel aan de kant van de opdrachtgever als aan de kant van de opdrachtnemer.

Het ad hoc model zet **geen algemene onderzoeklijnen** uit, maar werkt enkel met een jaarlijkse onderzoeksagenda waardoor de grote thematische lijnen over verschillende jaren niet helder zijn en men zich niet kan anticiperen op toekomstig onderzoek. Een jaarlijkse wisselende onderzoeksagenda zorgt voor extra onzekerheid.

Men vraagt zich af of het wel relevant is voor netwerkpartners om tot het netwerk toe te treden als ze niet weten of er een opdracht komt en er **geen zekerheid** is over het al dan niet betrokken zijn bij een opdracht.

De idee van het inzetten seniorprofielen en het ad hoc concept kan wel aanvullend opgenomen worden bij lange termijn onderzoek.

V. HET MARKTMODEL

Doelstelling?

Het marktmodel hangt nauw samen met de idee van een raamovereenkomst of de klassieke manier van werken via **overheidsopdrachten**. Afhankelijk van de noden van het beleid en de sector schakelt de opdrachtgever via een overheidsopdracht een geschikte partij in voor de uitvoering van een ad hoc opdracht. Die opdracht kan zowel een **onderzoeksopdracht** zijn die op **korte termijn** uitgevoerd wordt of een **valorisatie-opdracht**.

Samenstelling?

Verschillende partijen kunnen indienen op opdracht: universiteiten, hogescholen, en onderzoeksbureaus. Deze kunnen actief zijn zowel in het binnenland als in het buitenland. Belangrijk is dat zij voldoen aan de criteria die opgenomen zijn in de overheidsopdracht. De markt wordt dus aangesproken om een antwoord te bieden op een specifieke vraag van het beleid of de sector.

Na de gunning van de opdracht wordt een **stuurgroep** samen gesteld die uit relevante stakeholders van het beleid en de sector bestaat. Zij volgen het onderzoek en de opdracht mee inhoudelijk op en zorgen dat de resultaten tijdig en kwaliteitsvol opgeleverd worden.

Operationalisering?

De opdrachten kaderen binnen een bredere **onderzoeksagenda** die intern door Sport Vlaanderen bewaakt wordt, maar die ze wel jaarlijks samenstelt in dialoog met het beleid en de sectororganisaties.

De **financiering** hangt af van de opdracht en het beschikbare budget.

Feedback uit de werksessie?

Dit model biedt volgens de deelnemers van de werksessie **onvoldoende wetenschappelijke basis**. Ondanks dat het zijn meerwaarde heeft als een klassiek aankoopmodel, heeft het geen meerwaarde voor wetenschappelijk onderzoek of als model voor een toekomstig OPS.

Dit model zorgt voor een hoge halte van **competitie**, maar er schuilt een gevaar in het verloren gaan van de kwaliteit van het onderzoek door de vermarkting.

Dit model kan interessant zijn in de vorm van een raamovereenkomst om ad hoc vragen en onderzoek op te vangen, maar biedt op zich geen lange termijn perspectief. Er is hier sprake van

een spanningsveld tussen de private spelers en de onderzoeksinstituten: als je wetenschappelijke waarde wil garanderen, dan kan je niet concurrentieel zijn.

Een optie zou zijn om dit model als een **cascadesysteem** in te bouwen waarbij je de ad hoc vragen eerst stelt aan het consortium om bij ontbreken van een antwoord de vraag aan de markt voor te leggen.

Positief hier is dat de onderzoeksagenda in dialoog met de sector, overheid en onderzoeksinstituten opgebouwd wordt.

IV. HET EXPERTENMODEL¹⁰

Doelstelling?

Het laatste model is het expertenmodel, dat **advies** geeft op **ad hoc vragen** die uit de sector en uit het beleid komen. Binnen dit model wordt er dus niet aan onderzoek gedaan, maar wordt de expertise en de hersenmassa van een groep experten aangesproken. De experten hebben die expertise kunnen opbouwen in het kader van onderzoek of binnen een andere context.

Samenstelling?

Het expertenmodel verzamelt een **interdisciplinaire en brede groep** van experten uit **universiteiten en hogescholen** (voornamelijk docenten en professoren).

Operationalisering?

Sport Vlaanderen betaalt een fee per advies zodat de bestede tijd voor het beantwoorden van de vraag vergoed wordt.

Bij Sport Vlaanderen is er een **interne coördinator** die de vragen selecteert, voorbereidt en dispatcht. Hij maakt dat de juiste partijen aangeschreven worden en maakt dat de antwoorden tegemoet komen aan de verwachtingen van de sector en het beleid.

Feedback uit de werksessie?

Dit model erkent de **wetenschappelijke expertise** en bouwt het ad hoc idee structureel in in het model, wat positief is. Daarnaast is er een sterke **betrokkenheid** van de sector en wordt er op een **interdisciplinaire** manier gewerkt. De idee van het betrekken van experten voor beleidsadvies en voor een eerder beperkte opdracht kan aanvullend werken op een ander model, maar is dus minder interessant om op zichzelf te staan als onderzoeksmodel. Dit model heeft weinig meerwaarde voor de onderzoeksinstellingen en treedt in concurrentie met andere adviesraden zoals de SARC en ICES. Daarnaast kunnen er onderling spanningen ontstaan tussen de onderzoeksinstellingen als één expert vaak aangesproken wordt voor zijn of haar expertise en alle vragen gecentraliseerd worden bij één persoon en één organisatie.

¹⁰ Het expertenmodel is gebaseerd op het expertenpanel van het Steunpunt Werk. Dit model ligt in de lijn van het netwerkmodel van EWI.

4. Aanbevelingen

Op basis van de interviews, benchmark en werksessie komen we tot enkele aanbevelingen waar rekening mee gehouden kan worden bij het vorm geven van een OPS 2.0 en het herpositioneren van het huidige onderzoeksmodel.

I. GOVERNANCE en SAMENWERKING

- 1.** Onderzoek de piste om de volgende oproep van het OPS explicieter open te stellen voor universiteiten én hogescholen. De meerwaarde van de hogescholen en de potentiële rol die zij kunnen spelen in een OPS, wordt zeker en vast erkend door de verschillende partijen.
- 2.** Waak er bij het opzetten van de governance op dat deze voldoende lean en behapbaar wordt geconcipieerd. Een zware en complexe governance en structuur van een toekomstig OPS wordt best vermeden. Denk na over het aantal en de combinatie van partijen die je binnen het consortium wil rekening houdend met (1) de breedte van thema's en de specificiteit van opdrachten die je behandeld wil zien en (2) het budget (langetermijn projecten/flexibel voor ad hoc opdrachten) dat ervoor beschikbaar kan gemaakt worden.
- 3.** Wanneer gekozen wordt voor een ruimer consortium van partijen die ook ad hoc vragen kan beantwoorden, overweeg dan om alle ad hoc vragen van Sport Vlaanderen (in eerste instantie) bij het consortium te leggen, zodat ook intern de goede relaties kunnen behouden blijven.
- 4.** Overweeg om het traject van het lange termijnonderzoek (deels) te behouden in combinatie met een budget voor ad hoc opdrachten. Het lange termijn aspect van onderzoek is fundamenteel voor de onderzoeksinstellingen omdat ze een lange termijn perspectief en financiële zekerheid biedt. De combinatie met ad hoc opdrachten kan er voor zorgen dat er een sterkere dynamiek komt tussen Sport Vlaanderen en het OPS.
- 5.** Ontwikkel een meerjarenstrategie voor het OPS waarbij de doelstellingen en doelgroepen geïdentificeerd worden. De meerjarenstrategie kan geconcretiseerd worden in een jaarplan met daarin de identificatie van verschillende acties waar concrete deliverables aan gekoppeld worden.
- 6.** Probeer de overlegorganen en overlegmomenten te downsizen. Hier kan bijvoorbeeld gekozen worden voor een centrale kerngroep, en decentrale stuurgroepen in functie van de verschillende vragen/onderzoeklijnen of een centrale stuurgroep en decentrale klankbordgroepen.

7. Denk goed na over de invulling en de samenstelling van de verschillende organen. Voorzie de nodige flexibiliteit waar nodig.
8. Overweeg om te werken met liaisons binnen Sport Vlaanderen of de sector die het onderzoek inhoudelijk opvolgen en mee vertalen naar het beleid of de sector. Dit kan in nauw overleg met KICS.

II. ORGANISATIE

9. Identificeer een duidelijke SPOC in het toekomstige OPS die actief optreedt als aanspreekpunt voor het OPS. Bekijk of een operationeel verantwoordelijke in het OPS nodig is die de coördinator helpt met het administratief beheer van het OPS. Indien gekozen wordt voor een breed consortium, zorg er dan voor dat de coördinator heel goed zicht heeft op wat de kennis/vaardigheden zijn van wie binnen het consortium zit.
10. Onderzoek of een deel van de structurele financiering flexibeler kan ingezet worden over de vijf jaar heen (bv. een groter deel bij het begin van de periode).
11. In het geval er zou gekozen worden voor een samengaan van lange termijn onderzoek en ad hoc onderzoek en advies, maak dan dat het lange termijnonderzoek en het ad hoc onderzoek en advies een vooraf bepaald financieringspercentage toebedeeld krijgen.
12. Zet als Sport Vlaanderen enkele onderzoekslijnen (met eventueel een budgetpercentage) uit waar de opdrachtnemers mee aan de slag kunnen gaan. Koppel aan die onderzoekslijnen een onderzoeksagenda die jaarlijks samen met het beleid, de sector en de onderzoeksinstellingen verder vorm gegeven wordt. Op die manier is er meer ruimte om in te spelen op actuele beleidsontwikkelingen.

III. VALORISATIE EN ONTSLUITING RESULTATEN

13. Probeer de sectororganisaties van bij het begin te betrekken en geef ze eventueel een rol bij de jurering van de subsidie-oproep van het OPS.
14. Bekijk of de hogescholen een actieve rol kunnen opnemen bij de valorisatie van onderzoeksresultaten.
15. Overweeg om de klankbordgroep om te vormen naar een sportdenkgroep, die een onderzoek of een valorisatie-opdracht opvolgt. De denkgroep kan verschillende vormen aannemen: een klassieke presentatie met een stand van zaken waarbij ruimte is voor

vragen en feedback, een co-creatiesessie om een valorisatietool te ontwikkelen, een werksessie of bootcamp. De sportdenkgroepen kunnen kortlopend of langlopend zijn.

16. Probeer een brede groep van stakeholders te betrekken bij de onderzoeken door bv. een brede oproep te doen op het ideeënplatform van Sport Vlaanderen.
17. Identificeer enkele brede studiedagen (bv. congres lokaal sportbeleid) die een breed forum kunnen bieden om feedback uit de sector te verzamelen en om de onderzoeksresultaten op te presenteren
18. Maak dat er voldoende capaciteit is bij het KICS om het onderzoek op te volgen en de resultaten te verwerken en te communiceren.

IV. **TYPE ONDERZOEK en PROFIELEN**

19. Afhankelijk van het type onderzoek kan er een mix aan profielen ingezet worden (zowel junior en senior profielen) waarbij junior profielen eerder lange termijn/veldonderzoek zullen voeren, en senior profielen eerder korte termijnonderzoek.
20. Geef de onderzoeksprofielen de kans om in house te werken bij Sport Vlaanderen of de sector om zich snel de specificiteit van de beleids- en sportsector eigen te maken en aan informatie-uitwisseling te doen.
21. Overweeg om wetenschappelijke communicatieprofielen in te zetten zodat de resultaten van het onderzoek en het advies maximaal ontsloten worden.
22. Onderzoek of beleidsmonitoring en datamonitoring nog verder ingebed kunnen worden in het KICS en exploreer een mogelijke samenwerking met specifieke spelers en programma's (Statistiek Vlaanderen, Programma Innovatieve overheidsopdrachten, masterstudenten, Koning Boudewijnstichting).

5. Bijlages

BIJLAGE 1: LIJST VAN INTERVIEWEES

Vanuit het perspectief van de betrokken universiteiten:

1. Prof. Dr. Jeroen Scheerder (KULeuven / Onderzoeksplatform Sport)
2. Dr. Erik Thibaut (KULeuven / Onderzoeksplatform Sport)
3. Prof. Dr. Annick Willem (UGent / Onderzoeksplatform Sport)
4. Prof. Dr. Veerle De Bosscher (VUB / Onderzoeksplatform Sport)
5. Prof. Dr. Matthieu Lenoir (UGent / Onderzoeksplatform Sport)

Vanuit het perspectief van enkele stakeholders binnen het domein sport:

6. Robin Ramakers (Vlaamse Sportfederatie)
7. Eefje Battel (HOWEST)
8. Jeroen Vandeputte (Netwerk Lokaal Sportbeleid)
9. Dr. Ragnar Van Acker (Gezond Leven)
10. Prof. Dr. Gert Vande Broek (KULeuven)

Vanuit het perspectief van Sport Vlaanderen/kabinet minister Weyts)

11. Jo Haentjens (Sport Vlaanderen)
12. Prof. Dr. Paul Rowe (Sport Vlaanderen)
13. Philippe Paquay (Sport Vlaanderen)
14. Karolien Haepers (Kabinet Weyts)

BENCHMARK

1. Eva Van Passel en Bart Pluym (Departement CJM / Kenniscentrum Cultuur- en Mediaparticipatie)
2. Prof. Dr. John Lievens (UGent / Kenniscentrum Cultuur- en Mediaparticipatie)
3. An Katrien Sodermans & Raf Boey (Departement WSE / Steunpunt Werk)
4. Natalie Stragier (Departement WVG / Steunpunt WVG)
5. Dr. Kathleen De Cuyper (KU Leuven / Steunpunt WVG)
6. Kristian Krieger (EC / Joint Research Council)
7. Simon Boone (ULB / Brussels Studies Institute)
8. Rob Heyman (VUB / Kenniscentrum Data & Maatschappij)
9. Niels Reijgersberg (Sportsinnovator / ZonMw)
10. Wim Winderickx (Departement EWI)

BIJLAGE 2 LIJST VAN GENODIGDEN EN DEELNEMERS AAN WERKSESSIE

1. De Vos Brecht* (Sport Vlaanderen)
2. Haentjens Jo*(Sport Vlaanderen)
3. Haepers Karolien*
4. Truyens Jasper* (Sport Vlaanderen)
5. Eva Van Passel* (Departement CJM)
6. Jeroen Scheerder* (KULeuven / Onderzoeksplatform Sport)
7. Eric Thibaut ((KULeuven / Onderzoeksplatform Sport)
8. Matthieu Lenoir* (UGent / Onderzoeksplatform Sport)
9. Annick Willem* (UGent / Onderzoeksplatform Sport)
10. Eva D'Hondt (VUB / Onderzoeksplatform Sport)
11. Inge Derom* (VUB / Onderzoeksplatform Sport)
12. Robin Ramakers* (Vlaamse Sportfederatie)
13. Jeroen Vanderputte* (Netwerk Lokaal Sportbeleid)
14. Veerle De Bosscher (VUB / Onderzoeksplatform Sport)
15. Ragnar Van Acker (Gezond Leven)
16. Bart Pluym (Departement CJM)
17. Eefje Battel (Howest)
18. Charlotte Van Tuyckom (Howest)
19. Hans Ponnet (Sport Vlaanderen)
20. Pieter Smets (Demos)

De personen met een sterretje waren aanwezig tijdens de werksessie.

BIJLAGE 3 INTERVIEWGIDS

GOVERNANCE en SAMENWERKING

HOOFDVRAAG: Hoe evalueer je de werking van het voorbije onderzoeksplatform op vlak van governance en samenwerking? Wat verliep goed en waar zitten er verbeterpunten of eventuele opportuniteiten in functie van de doelstellingen?

I: Wat zijn volgens jou kritische succesfactoren voor een goede governance en samenwerking in functie van beleidsrelevant (sport)onderzoek? Welke good practices heb je hierrond al ervaren?

Vragen over stuurgroep v kerngroep

Bijvragen:

- Hoe verliep de samenwerking en communicatie met de verschillende universiteiten (consortium)? En het co-promotorschap? Hoe beoordeel je de samenstelling van het (huidige) onderzoeksplatform sport?
- Hoe evalueer je de verhouding tussen de stuurgroep, de kerngroep en het dagelijks bestuur?
- Hoe evalueer je de (samen)werking met de klankbordgroep?
- Hoe evalueer je de selectie van profielen die in die organen zetelen (bv. representativiteit).
- Hoe evalueer je de rol van de promotor-coördinator en de coördinator?
- Hoe evalueer je de samenwerking met het KICS en meer algemeen met de Vlaamse overheid? Is de taakverdeling tussen OPS en KICS voldoende duidelijk?
- Hoe beoordeel je de internationale focus van de samenwerking? Welke mogelijkheden zie je daar naar de toekomst toe?

- I: Wat is een ideaal model of structuur om de doelstellingen van de opdrachtgever te bereiken? – bv. contractueel model, netwerkmodel, centraal model
- I: Wat is volgens jou een goed samenwerkingsmodel en wat zijn de kritische succesfactoren? Welke good practices heb je hierrond al ervaren?
- I: Hoe kijk je naar de samenstelling van een onderzoeksplatform voor beleidsrelevant sportonderzoek? Hoe kijk je naar samenwerking met private spelers voor beleidsrelevant onderzoek? Samenwerking met hogescholen? Buitenlandse instellingen?
- I: Hoe kan de governance internationale samenwerking faciliteren? Heb je zicht op eventuele good practices hierin?
- I: Welke rol moet een eventuele (promotor-)coördinator hierin spelen?
- I: Hoe selecteer je het best profielen die in de verschillende organen zetelen?
- I: Hoe kijk je naar losse en wisselende samenwerkingen vs. vaste samenwerkingen met het oog op de doelstellingen van de opdrachtgever (cf. introductie van het interview)?

ORGANISATIE

HOOFDVRAAG: Hoe evalueer je de werking van het voorbije onderzoeksplatform op vlak van organisatie? Wat verliep goed en waar zitten er verbeterpunten of eventuele opportuniteiten met oog op de doelstelling?

I: Wat zijn kritische succesfactoren voor een goede organisatie in functie van beleidsrelevant (sport)onderzoek? Welke good practices heb je hierrond al ervaren?

- Hoe beoordeel je de selectie van onderzoeksthema's bij het begin van de beheersovereenkomst?
- In welke mate past de duurtijd van de overeenkomst (nu 5 jaar met jaar coronaverlenging) om de doelstellingen van de beheersovereenkomst te bereiken. Moet deze samenlopen met de beleidscyclus?
- Hoe beoordeel je de beheersovereenkomst en het meerjarenplan en de afspraken die daarin gemaakt werden? De verschillende werkpakketten? Hoe flexibel kan er bijgestuurd worden?
- Hoe beoordeel je het ritme van de vergaderingen?
- In welke mate is de organisatie wendbaar? Of is ze eerder bureaucratisch en formeel geregeld? Wat zijn belangrijke factoren om tot een meer wendbare organisatie te komen?
- Hoe kijk je naar de mate van hiërarchie binnen het onderzoeksplatform? Kan het onderzoeksplatform volgens jou minder hiërarchisch georganiseerd worden?
- (In welke mate ben je het eens met deze stelling: binnen deze samenwerking is er ruimte voor een kritische evaluatie en constructieve feedback bij de te ondernemen stappen om zo de kwaliteit van het project te garanderen.)
- I: Hoe kijk je naar de financiering van onderzoek? Zie je de meerwaarde van het gebruik van private-middelen en co-financiering? Hoe kijk je naar de verhouding van structureel vs. projectmatig financiering?
- I: Hoe kan een organisatie wendbaar gemaakt worden zodat ze kan inspelen op nieuwe beleidsontwikkelingen?
- I: Hoe kijk je naar de duurtijd van een samenwerkingsovereenkomst voor beleidsrelevant onderzoek?
- I: Hoe kijk je naar het werken met onderzoeksthema's? Hoe worden die het best geselecteerd?
- I: Zijn er bepaalde instrumenten die de organisatie van beleidsrelevant onderzoek beter laten lopen?

ONTSLUITING EN VALORISATIE

HOOFDVRAAG: Hoe evalueer je de werking van het voorbije onderzoeksplatform op vlak van onderzoeksresultaten en valorisatie van deze resultaten? Wat verliep goed en waar zitten er verbeterpunten of eventuele opportuniteiten met oog op de doelstelling?

I: Wat zijn kritische succesfactoren voor een goede valorisatie en ontsluiting van onderzoek? Welke good practices heb je hierrond al ervaren? Wat werkt? Wat werkt niet?

Bijvragen:

- In welke mate was er co-creatie met stakeholders (en burgers) tijdens het onderzoek? Werden zij van bij aanvang van de projecten betrokken? Hoe verliep dit?
- Zou je de samenwerking als een 'two-communities'-aanpak (onderzoekers als producent en overheid als afnemer) of eerder een één policy-community omschrijven en waarom?
- Hoe beoordeel je de valorisatie-initiatieven op het niveau van de individuele projecten (onderzoekslijnen) en op het niveau van het onderzoeksplatform? Stromen de resultaten voldoende door? Naar wie?
- In welke mate werden er publicaties gerealiseerd (beleidsgerichte publicaties, vulgariserende (praktijkgerichte) publicaties, en wetenschappelijke publicaties).
- In welke mate werden er praktijkgerichte tools ontwikkeld?
- In welke mate werden er concrete beleidsaanbevelingen richting het sportbeleid en de sportsector aangeleverd op basis van de resultaten van het onderzoek?
- Hoe beoordeel je de timing van de valorisatiemomenten en de ontsluiting van het onderzoek? Kan beleidsrelevant sportonderzoek sneller opgeleverd worden (hoe)?
- Hoe beoordeel je de uitgevoerde studiedagen en de verhouding intern en publiek?

- I: Hoe kan een co-creatieve aanpak (met stakeholders en burgers) gestimuleerd worden? Wat zijn daar de randvoorwaarden voor?
- I: Hoe kunnen we er volgens jou voor zorgen dat valorisatie van het onderzoek op niveau van beleid en praktijk meer op de voorgrond komt en dat daar een verrijkendere aanpak in wordt genomen?
- I: Bij het huidige onderzoeksplatform duurt het vaak 4 jaar vooraleer we inzichten krijgen. Hoe kan er volgens jou meer snelheid gecreëerd worden in valorisatie?

TYPE ONDERZOEK en PROFIELEN

HOOFDVRAAG: Hoe evalueer je de werking van het voorbije onderzoeksplatform op vlak van type onderzoek en profielen? Wat verliep goed en waar zitten er verbeterpunten of eventuele opportuniteiten met oog op de doelstelling?

I: Bij het opzet van een onderzoeksplatform voor beleidsrelevant onderzoek wat zijn volgens jou belangrijke aspecten in het type onderzoek en de profielen die hierop werken?

- Werden de geschikte profielen ingezet op de verschillende onderzoekslijnen? Junior profielen (bv. beginnende doctoraatstudenten) vs senior profielen (bv. postdoc).
- Hoe worden de onderzoeksprofielen tewerk gesteld? Vb. gedeeltelijke aanstelling aan de overheid – gedeeltelijk aan universiteit.
- In welke mate was er een interdisciplinaire aanpak van het onderzoek

- In welke mate werd er ingespeeld op ad hoc beleidsvragen?
- Hoe beoordeel je de verhouding tussen longitudinaal/fundamenteel onderzoek vs. korte termijn/ad hoc onderzoek (op basis van beleidsvragen).
- In welke mate werden innovatieve onderzoeksmethoden gehanteerd?

- I: Hoe kan een interdisciplinaire aanpak en interdisciplinair onderzoek gestimuleerd worden? En hoe kan je meer innovatieve onderzoeksmethoden inbrengen?
- I: Hoe kijk jij naar het inzetten van senior vs. junior onderzoeksprofielen voor beleidsrelevant onderzoek? Hoe kan een goede balans georganiseerd worden tussen junior en senior (onderzoeks)profielen? Hoe/waar kunnen onderzoeksprofielen het beste tewerk gesteld worden in een dergelijk opzet van beleidsrelevant onderzoek?
- I: Hoe kijk jij naar het evenwicht tussen fundamenteel en toegepast onderzoek in een dergelijke setting waarbij de overheid middelen toekent voor beleidsrelevant sportonderzoek? Hoe kan er volgens jou een gezond evenwicht gevonden worden tussen fundamenteel onderzoek en ad hoc (toegepast) onderzoek?

TOEKOMSTVISIE

Wat is jouw toekomstvisie op het onderzoeksplatform?

BIJLAGE 4 STRUCTUUR en ORGANEN OPS

